

ONDERZOEK NAAR
AARD EN OMVANG VAN

STRAATINTIMIDATIE IN ALMERE

COLOFON

ONDERZOEK EN RAPPORTAGE

Gemeente Almere/Onderzoek & Statistiek

OPDRACHTGEVER

Gemeente Almere/Team Veiligheid

Mei 2019

CONTACTGEGEVENS

Gemeente Almere Postbus 200 1300 AE Almere

Tel: 14 036

onderzoek&statistiek@almere.nl

© gebruik van gegevens uit dit rapport is alleen toegestaan met bronvermelding.

INFOGRAPHICS

In 60 Seconds

Gemeente Almere, afdeling Communicatie & Marketing

VORMGEVING

Gemeente Almere, afdeling Communicatie & Marketing

ONDERZOEK NAAR
AARD EN OMVANG VAN
STRAATINTIMIDATIE
IN ALMERE

INHOUDSOPGAVE

1	DE SLACHTOFFERS.....	7
2	HOT SPOTS EN HOT TIMES.....	9
3	GEVOELENS.....	12
4	GEVOLGEN VOOR GEDRAG.....	15
5	DE DADERS.....	18
6	MELDING EN AANPAK.....	19
7	SAMENVATTING.....	23
 BIJLAGE 1		
	ENQUÊTE STRAATINTIMIDATIE.....	25
 BIJLAGE 2		
	MELDINGEN LOCATIES STRAATINTIMIDATIE PER STADSDEEL.....	31

INLEIDING

In 2018 heeft de gemeente de intentie uitgesproken om van Almere een 'Safe Streets' gemeente te maken. In een 'Safe Streets' gemeente worden problemen rond seksuele en andere vormen van intimidatie van vrouwen, meisjes, LHBTI en mensen met een beperking aangepakt. Onder andere door middel van onderzoek, bewustwordingscampagnes en maatregelen in de openbare ruimte. Het uiteindelijke doel is om problemen rond straatintimidatie in de openbare ruimte en het uitgaansgebied aan te pakken zodat inwoners zich zonder angst voor seksuele of andere vormen van intimidatie in de openbare ruimte kunnen bewegen.

Voorafgaand aan dit onderzoek is bij politie en Bureau Gelijke Behandeling Flevoland zijn registraties opgevraagd. Straatintimidatie wordt niet als aparte categorie geregistreerd. Deze gegevens waren dus niet voorhanden. Team Veiligheid van de gemeente Almere heeft team Onderzoek & Statistiek gevraagd onderzoek te doen naar straatintimidatie in Almere. Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de omvang en aard van de straatintimidatie in Almere. De onderzoeksvraag is: Wat is de omvang en aard van straatintimidatie in Almere in het algemeen?

Definitie en steekproef

Straatintimidatie komt in vele vormen voor: ongewenst aanraken, hinderlijk achterna lopen, bespugen, uitjouwen of uitschelden. Het kan gebeuren op straat, in het openbaar vervoer of in een voor publiek toegankelijk gebouw, zoals een bibliotheek, zwembad of in de horeca. Ook seksueel getinte opmerkingen, naroeppen, sissen of nafluiten worden als straatintimidatie gezien. Het is subjectief: wat intimiderend is voor de een, is dat niet voor de ander. En dit overkomt niet alleen meisjes of vrouwen. Daarom is de enquête naar ongeveer 6.000 Almeerders gestuurd, mannen en vrouwen tussen de 15 en 85 jaar. Er is een steekproef getrokken uit de Almeerse BRP, met een oversampling¹ op jongeren. De verwachting is dat straatintimidatie vooral 'jongere' Almeerders overkomt.

Er is gekozen voor een grote steekproef om de kans te vergroten dat er ook respondenten tussen zitten uit de LHBTI-community en mensen met een beperking. De verwachting is dat deze groepen vaker slachtoffer zijn van straatintimidatie.

De enquête

In maart 2019 hebben de personen uit de steekproef een schriftelijke uitnodiging ontvangen. In deze brief stond een verwijzing naar de website met de inlogcode voor de online enquête, om de respons te verhogen is de papieren vragenlijst ook meteen meegestuurd (zie bijlage). Na twee weken ontvingen de respondenten een reminder. Om de respons te verhogen is er gebruik gemaakt van een incentive. Onder de respondenten zijn tien VVV- of bioscoopbonnen van € 25,- verloten. Al deze maatregelen resulteerden in een ongewogen respons van 1451 reacties, waarvan 1428 bruikbaar (23,8% van 6.000).

1. Oversampling houdt in dit geval in dat het percentage jongeren in de steekproef hoger is dan het percentage jongeren in de gehele Almeerse bevolking. Dit is gedaan omdat jongeren over het algemeen minder vaak reageren op het verzoek om aan een onderzoek deel te nemen.

Tabel 1 Leeftijdsofbouw en geslacht populatie versus respondenten

	POPULATIE			RESPONDENTEN		
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal
15-29 jaar	13%	12%	25%	10%	17%	27%
30-44 jaar	13%	13%	26%	9%	14%	23%
45-64 jaar	18%	18%	36%	15%	19%	34%
65+ jaar	6%	7%	13%	7%	8%	16%
Totaal	49%	51%		42%	58%	1428

De respondenten

In totaal is ruim 42% van de respondenten een man en 58% een vrouw. Dat wijkt af van de totale bevolking van Almere, waarbij de ondervraagde leeftijdscategorie voor 49% uit mannen en 51% uit vrouwen bestaat (zie tabel1). Per leeftijdsgroep gezien ligt het aandeel mannen dat gereageerd heeft alleen bij de 65-plussers ongeveer gelijk aan het stedelijke aandeel. Vrouwen in de leeftijd tot 30 jaar hebben naar verhouding weer vaker de enquête ingevuld. Vanaf 30 jaar komt hun aandeel weer overeen met het aandeel voor de hele stad.

Dat met name jongere vrouwen hebben gereageerd is waarschijnlijk het gevolg van de zogeheten 'self reporting bias', waarbij de bereidheid om een enquête in te vullen groter is onder personen die straatintimidatie hebben meegemaakt. Om op basis van de uitkomsten van de enquête uitspraken te doen die representatief zijn voor de Almeerse bevolking, is er daarom gewogen op leeftijd en geslacht. Dit houdt in dat de antwoorden van de groepen die oververtegenwoordigd zijn in de respons minder sterk mee tellen en de antwoorden van de groepen die ondervertegenwoordigd zijn zwaarder mee tellen. Tenzij anders aangegeven zijn de cijfers in deze rapportage de gewogen cijfers

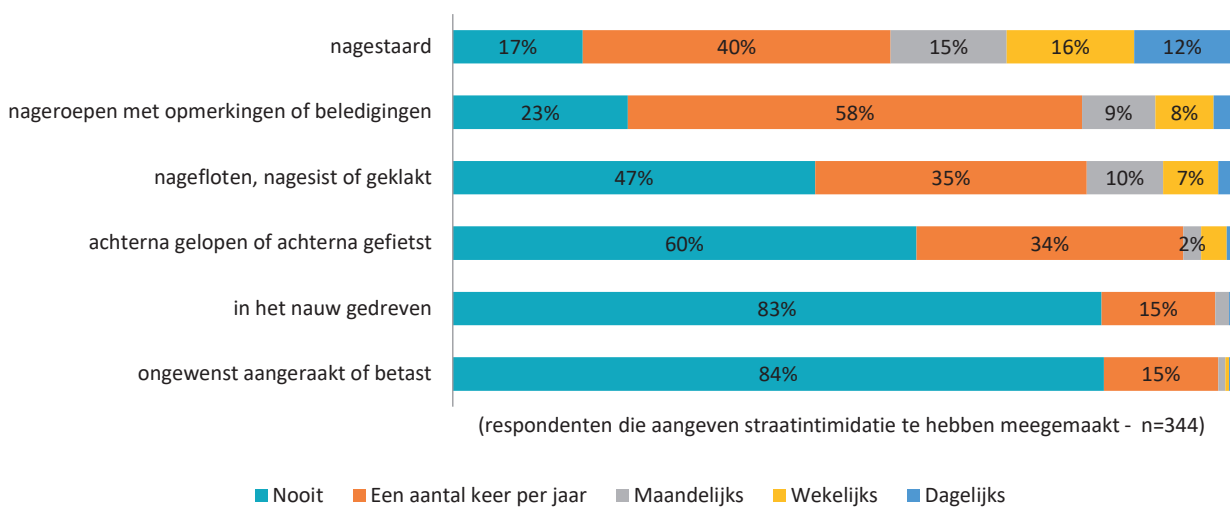
Dit is een verkennend onderzoek naar straatintimidatie in Almere. Het geeft een idee van de omvang van het probleem, de plaatsen waar het voorkomt en wie het treft. We kunnen de uitkomsten voor Almere niet vergelijken met andere onderzoeken of landelijke gegevens, aangezien Almere de derde gemeente is die een dergelijk onderzoek uitvoert.

1. DE SLACHTOFFERS

Om de omvang van de straatintimidatie in beeld te brengen is aan de respondenten gevraagd of ze de afgelopen twaalf maanden te maken hebben gehad met een vorm van straatintimidatie in Almere.

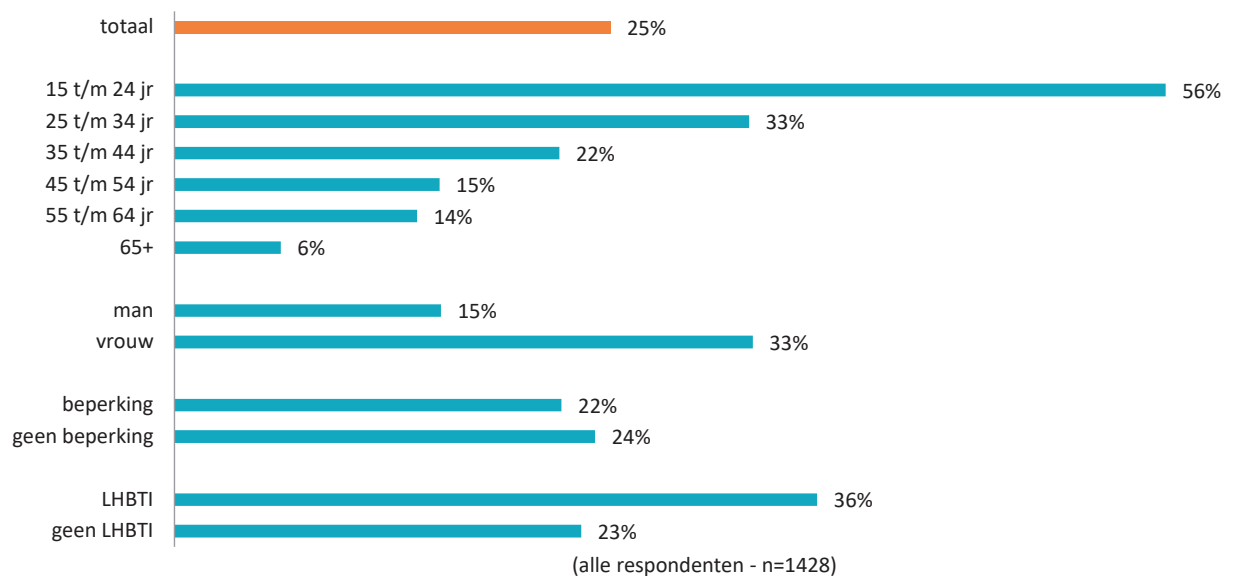
Een op de vier respondenten geeft aan wel eens met een vorm van straatintimidatie te maken te hebben gehad. Nagestaard worden en nageroepen worden met opmerkingen of beledigingen zijn de meest voorkomende vormen van straatintimidatie (zie figuur 1). 'Een aantal keer per jaar' is de meest voorkomende frequentie.

Fig 1. Hoe vaak bent u dan in de afgelopen 12 maanden in Almere door iemand op straat, in het openbaar vervoer of een voor publiek toegankelijk gebouw ...

Het zijn vooral jonge mensen die te maken krijgen met straatintimidatie (zie figuur 2). Bijna zes op de tien respondenten van 15 t/m 24 jaar geeft aan met een van de vormen van straatintimidatie te maken te hebben gehad. Ook meer vrouwen dan mannen hebben er last van. De respondenten met een beperking worden net zo vaak lastig gevallen als mensen zonder beperking. Er is wel een verschil tussen de respondenten die behoren tot de LHBTI-community, zij worden vaker lastig gevallen dan de respondenten die aangeven niet tot deze community te behoren. Maar gezien het lage aantal respondenten dat aangeeft tot de LHBTI-community te behoren, is het verschil statistisch niet significant (dat wil zeggen dat het ook op toeval kan berusten).

Fig 2. Ja, een van deze vormen heb ik meegemaakt

2. HOT SPOTS EN HOT TIMES

De meeste respondenten ondervinden straatintimidatie in een winkelgebied (zie figuur 3). Maar ook in de eigen wijk en in het openbaar vervoer worden de mensen lastig gevallen. Elf procent zegt (ook) ergens anders lastig gevallen te worden, dit varieert van tijdens het wandelen met de hond tot in de parkeergarages.

Fig 3. Kunt u aangeven waar dit in Almere is gebeurd? (meerdere antwoorden mogelijk)

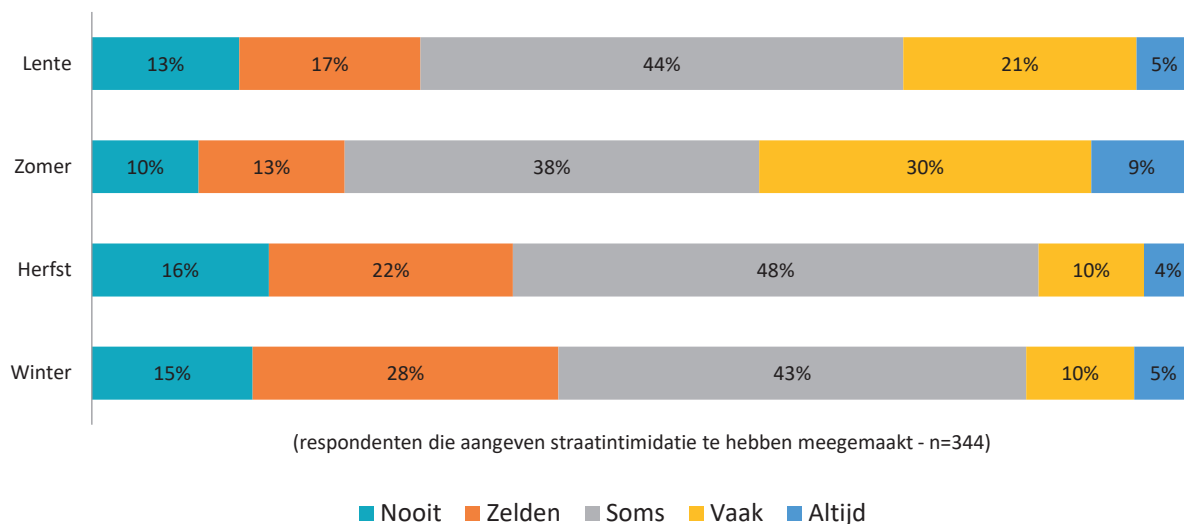
Het centrum van Almere wordt het meest genoemd als locatie waar men last ondervindt. Bij het noemen van concrete plekken komt straatintimidatie het meeste voor in het centrum van Almere Stad, Almere Buiten en Almere Haven, op de stations of bij het Stationsplein. Ook de Grote Markt wordt vaak genoemd, daar vindt de straatintimidatie vaak plaats tijdens het uitgaan (zie tabel 2). De cijfers in de tabel zijn ongewogen.

Tabel 2 Top 10 van straatintimidatie in Almere

LOCATIE	AANTAL MELDINGEN	PERCENTAGE RESPONDENTEN (N=373, MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK)
1. Centrum Almere Stad	111	30%
2. Station/Stationsplein in Almere Stad	55	15%
3. Centrum Almere Buiten + Doemere	34	9%
4. Grote Markt	32	9%
5. Centrum Almere Haven	21	6%
6. Stadhuisplein	19	5%
7. Stedenwijk	17	5%
8. Bottelaar- en Zoetelaarspassage	16	4%
9. Muziekwijk	16	4%
10. Spoorbaanpad	14	4%

In bijlage 2 zijn de tabellen opgenomen van de straatintimidatie in Almere. Het centrum en het station (openbaar vervoer) staan hoog op het lijstjes. Kortom: de meeste straatintimidatie komt voor op plaatsen waar veel mensen samen komen of waar het druk is.

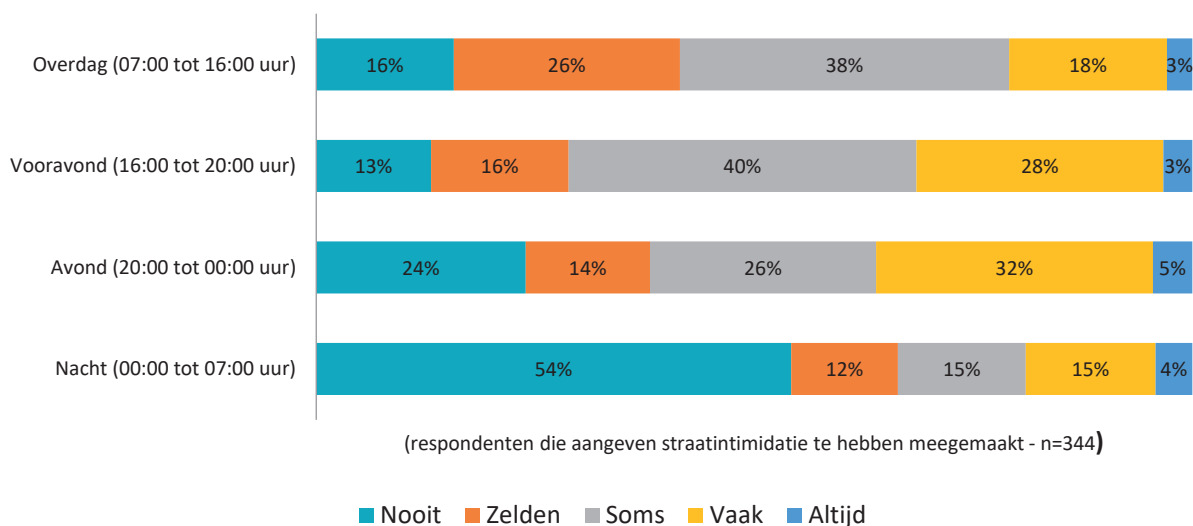
Fig 4. Kunt u aangeven in welk seizoen in het afgelopen jaar u dit heeft meegemaakt?

Straatintimidatie komt niet in alle jaargetijden evenveel voor, maar er zijn ook geen momenten waarop het helemaal afwezig is, zie figuur 4. In de zomer en de lente ervaren de respondenten het meeste last te hebben van straatintimidatie. In de zomer ervaart 30% vaak en 9% altijd overlast en in de lente ervaart 21% vaak en 5% altijd overlast. Hoewel de overlast vooral in de zomer en in de lente wordt ervaren geeft een op de tien van de respondenten aan in de herfst en de winter ook vaak overlast te ervaren en een op de twintig altijd.

Straatintimidatie wordt het meest meegemaakt in de avond, 32% van de respondenten geeft aan dan vaak last te hebben van straatintimidatie en 5% heeft dan altijd last (zie figuur 5). Straatintimidatie komt het minst voor in de nacht, 15% geeft aan dat het vaak voorkomt en 4% altijd.

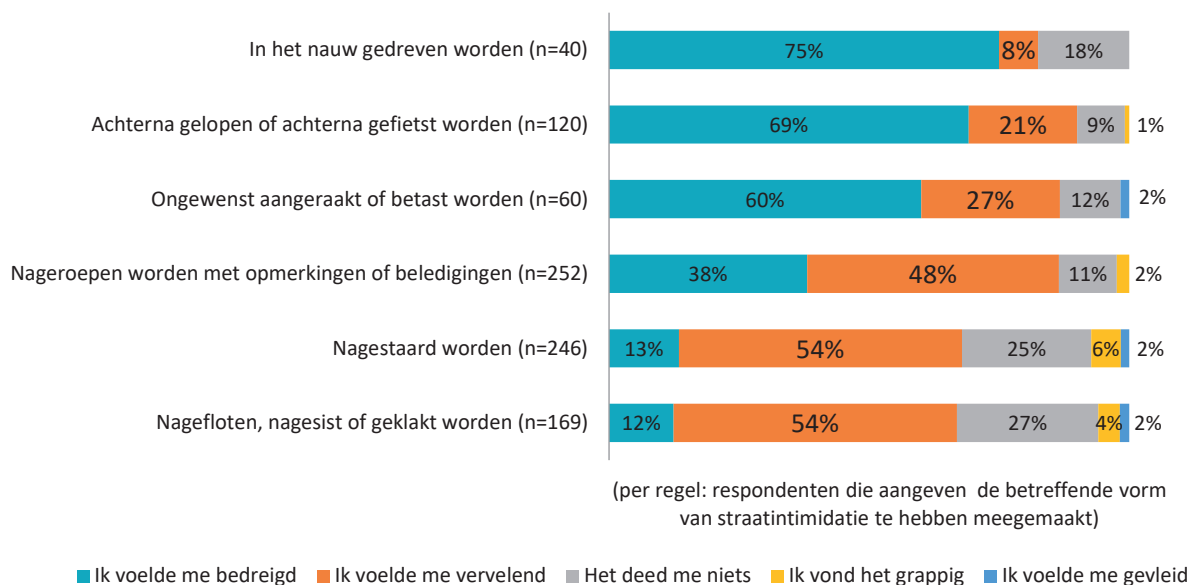
Fig 5. Kunt u aangeven op welk tijdstip in het afgelopen jaar u dit heeft meegemaakt?

3. GEVOELENS

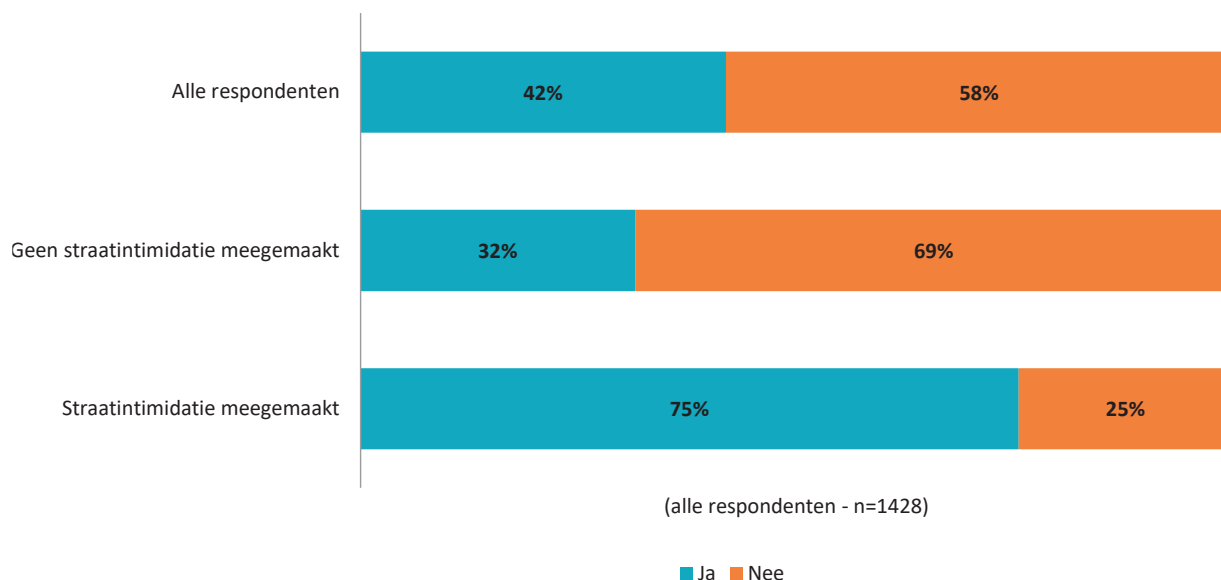
Niet elke vorm van straatintimidatie komt even vaak voor. De ernstige vormen van straatintimidatie, zoals in het nauw gedreven worden of ongewenst aangeraakt of betast worden, komen minder voor dan de andere vormen. De ernstige vormen van straatintimidatie worden door de respondenten naar verhouding vaker als bedreigend ervaren. Zo zeggen drie van de vier respondenten die in het nauw zijn gedreven dat zij bedreigd voelden (zie figuur 6). Dit geldt voor 69% van de respondenten die achterna werden gelopen of gefietst en 60% van de personen die ongewenst werden aangeraakt of betast. Nageroepen worden, nagestaard worden of nagefloten worden vinden de meeste respondenten vervelend. Weinig respondenten vinden het grappig of voelen zich geveleid, bij welke vorm van straatintimidatie dan ook.

Fig 6. Wat deden deze ervaringen met u?

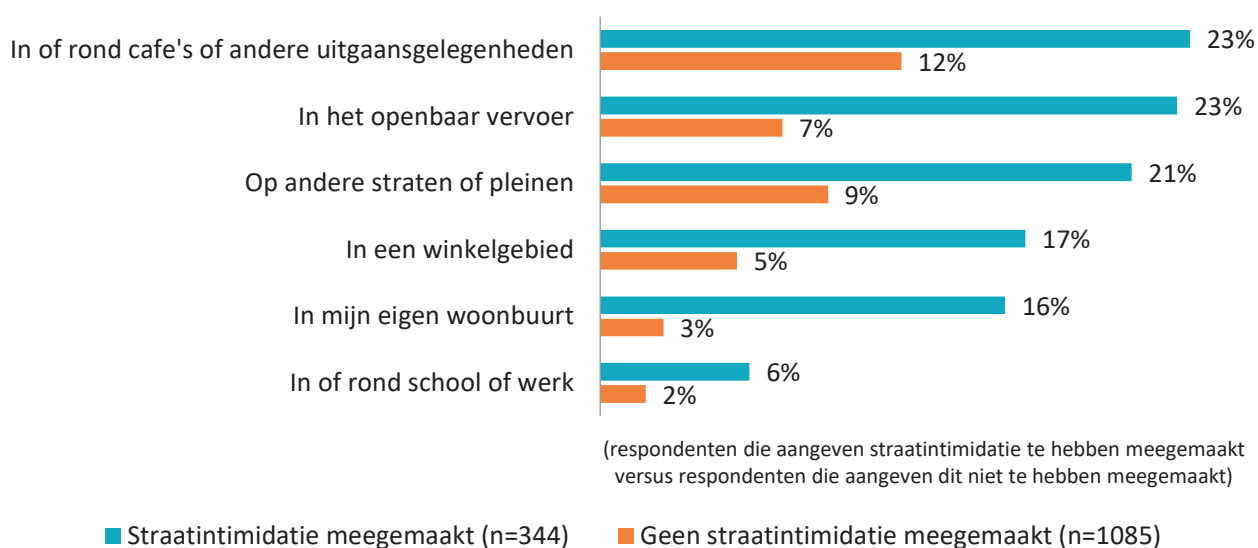
Op de vraag 'Voelt u zich wel eens onveilig in Almere' antwoordt 42% met 'ja'; 58% voelt zich wel veilig in Almere en beantwoordt deze vraag met 'nee'. De respondenten die een vorm van straatintimidatie meemaakten, voelen zich onveilig in Almere dan de respondenten die geen straatintimidatie hebben meegemaakt, 75% versus 32% (zie figuur 7). Een causaal verband tussen onveiligheidsgevoel en zich geïntimideerd voelen is hierbij niet aangetoond. Daarvoor is verder onderzoek nodig.

Fig 7. Voelt u zich wel eens onveilig in Almere?

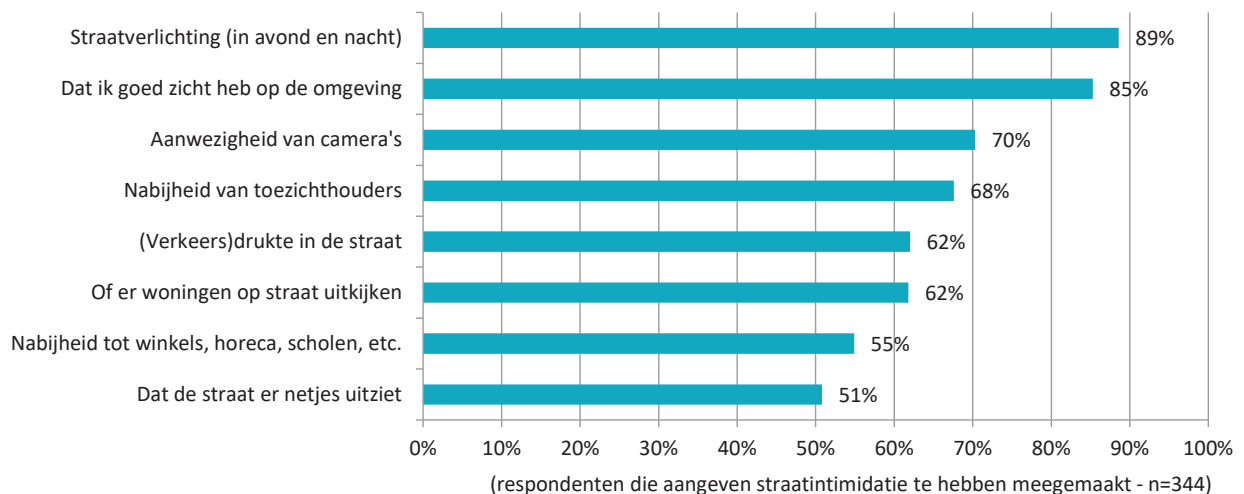
In figuur 8 is een verdere opsplitsing te zien waar de respondenten zich onveilig voelen. In of rond cafés of andere uitgaansgelegenheden staat bovenaan, gevolgd door het openbaar vervoer en andere straten en pleinen. Ook in deze grafiek is te zien dat mensen die straatintimidatie hebben meegemaakt zich overal onveilig voelen dan mensen die geen straatintimidatie hebben meegemaakt.

Fig. 8 Hoe vaak voelt u zich onveilig op de volgende plekken?(% vaak/altijd, meerdere antwoorden mogelijk)

Van de respondenten die straatintimidatie hebben meegemaakt vinden negen van de tien straatverlichting (heel) belangrijk voor het veiligheidsgevoel. Ook door zicht op de omgeving (85%), aanwezigheid van camera's (70%) en nabijheid van toezichthouders (68%) voelen de respondenten zich veiliger (zie figuur 9).

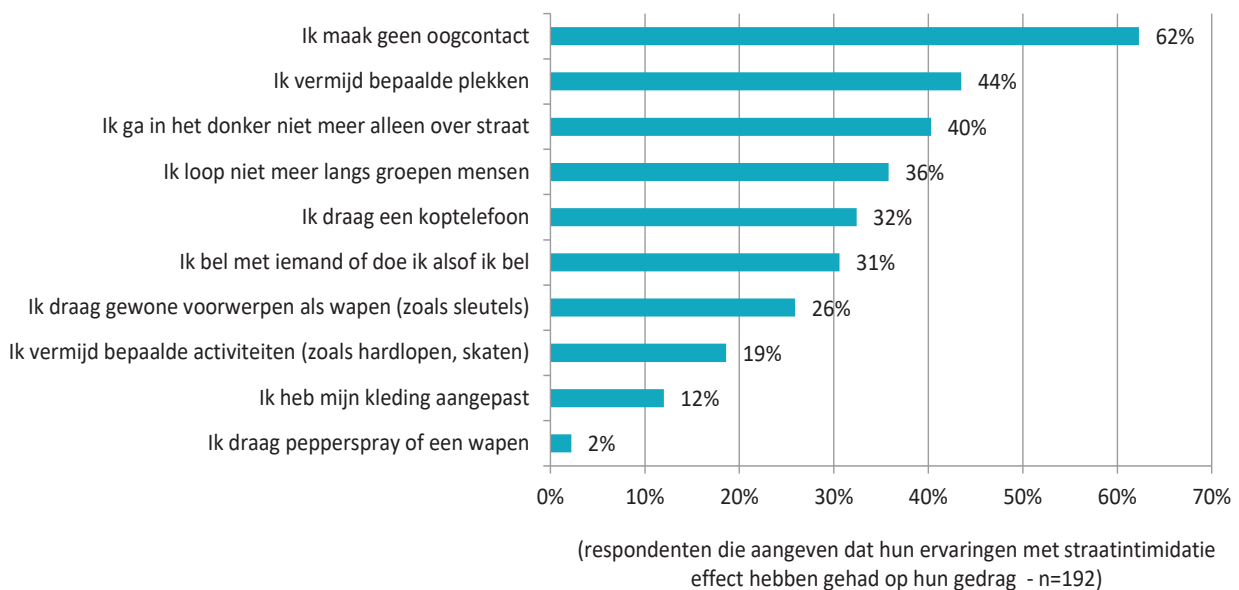
Fig 9. Als u geconfronteerd wordt met intimiderend gedrag op straat, hoe belangrijk zijn de onderstaande zaken voor uw veiligheidsgevoel? (% (heel) belangrijk)

4. GEVOLGEN VOOR GEDRAG

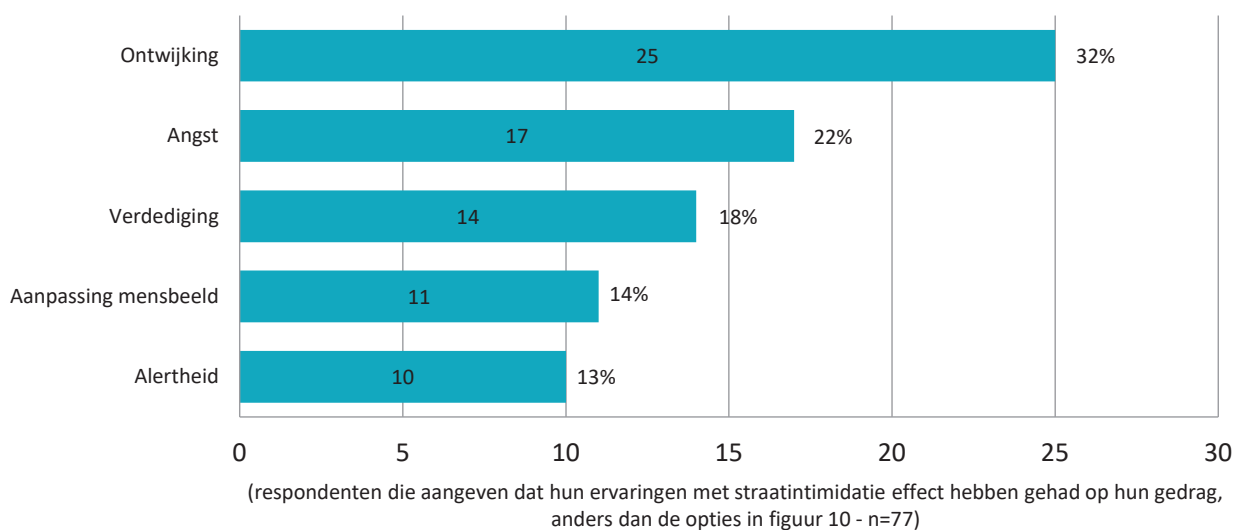
Naar aanleiding van de ervaringen met straatintimidatie, kunnen naast deze onveiligheidsgevoelens, ook aanpassingen van gedrag plaatsvinden. Vrouwen en mannen kunnen zich minder veilig, vrij of prettig voelen op straat en kunnen hun gedrag gaan aanpassen om straatintimidatie te voorkomen. Uit de theorie komt naar voren dat mensen hun gedrag gaan aanpassen, naar aanleiding van eerdere ervaringen met straatintimidatie. De ervaringen dwingen mensen om keuzes te maken die ze wellicht anders niet hadden genomen². Ook in dit onderzoek zijn verschillende gedragsaanpassingen naar voren gekomen (zie figuur 10 en 11).

Fig 10. Wat voor effect hebben deze ervaringen op uw gedrag?(% vaak/altijd)

2. Davis, D. (1993). *The harm that has no name: Street harassment, embodiment, and african american women.* *UCLA Women's Law Journal*, 4, 133-178.

Fig 11. Wat voor effect hebben deze ervaringen op uw gedrag?

Van de respondenten die straatintimidatie hebben meegemaakt, geven vier van de tien aan dat deze ervaringen geen effect hebben gehad op hun gedrag. Zes van de tien respondenten zeggen daarentegen dat zij als gevolg van deze ervaringen hun gedrag hebben aangepast. Hiervan geeft 62% aan geen oogcontact te maken, bepaalde plekken te mijden (44%) en 40% van de respondenten gaat niet meer in het donker alleen over straat. Een kwart voelt zich genoodzaakt om gewone voorwerpen als wapens bij zich te dragen en 2% draagt daadwerkelijk een wapen bij zich.

De respondenten hebben via een open vraag kunnen aangeven of de ervaringen met straatintimidatie nog een ander effect hebben gehad op hun gedrag, 77 mensen maakten daar gebruik van. Hun reacties zijn samengevat te zien in figuur 11 en in enkele citaten hieronder.

ONTWIJKING:

“IK DURF ‘S AVONDS NIET MEER ALLEEN ERGENS NAAR TOE.”

ANGST:

“IK BEN VOORNAMELIJK BANG VOOR GROEPEN JONGENS, DIE WILLEN NOG WEL EENS WAT ROEPEN ALS: “HEY LEKKER WIJF”. ALS IK DAN NIET REAGEER, GAAN ZE NARE DINGEN ZEGGEN ALS “KANKERHOER”. HIERDOOR VERMIJD IK GROEPEN JONGENS MET EEN GROTE BOOG.”

VERDEDIGING:

“IK ZORG ER VOOR DAT IK NOOIT ‘S NACHTS OF IN DE LATE AVONDEN ALLEEN OVER STRAAT GA, VAAK HALEN MIJN OUDERS MIJ NOG OP OF ANDERE FAMILIE. DAARNAAST DRAAG IK BIJ HET UITGAAN WEL EENS EEN MINI FLESJE DEO MEE. GEWOON VOOR DE ZEKERHEID.”

AANPASSING MENSBEELD:

“JE KRIJGT EEN HEKEL AAN BEPAALDE GROEPEN MENSEN DIE DIT TELKENS DOEN, JE KRIJGT VOORoorDELEN.”

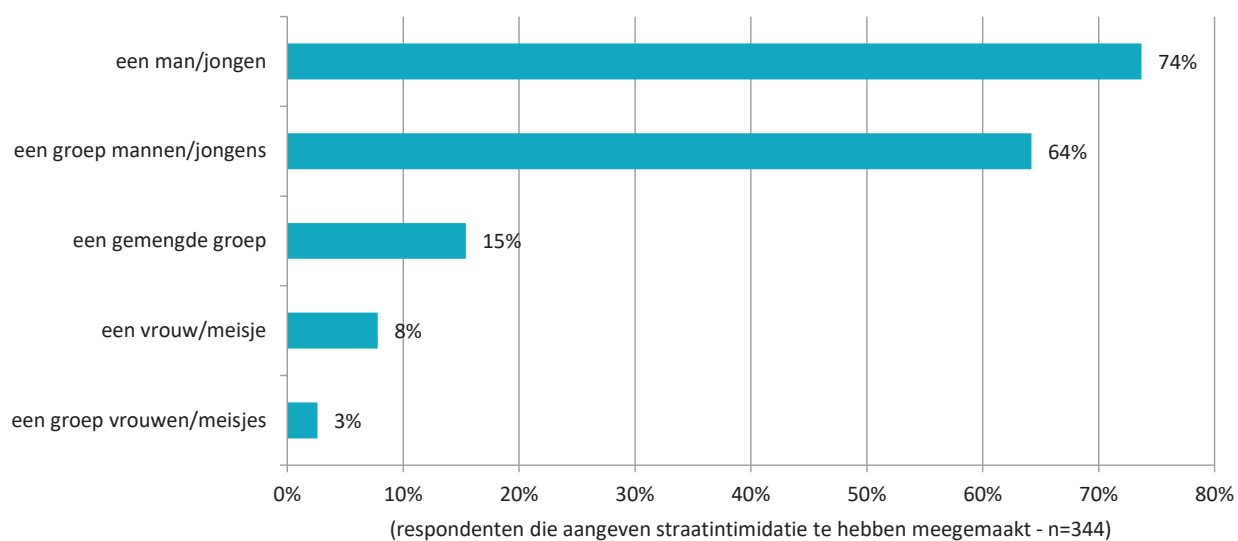
ALERTHEID:

“IK BEN ALERTER OP DONKERE PLEKKEN. EN GA NIET NAAR DE BEBOSTE OMGEVING EN BIJ HET STRAND IN DE OMGEVING IN HET DONKER. EN TUNNELTJE (FIETSTUNNELTJE RICHTING STATION) OOK NIET. HET PAD NAAR HET STATION IS MET HEKKEN AFGEZET. JE KUNT NIET WEGKOMEN ALS JE GEÏNTIMIDEERD ZOU WORDEN.”

5. DE DADERS

In de bovenstaande open vraag refereren sommige respondenten naar daders. Mensen met een niet-westerse migratieachtergrond worden door zeven respondenten genoemd en groepen jongens/jongeren door zes respondenten. In de enquête is ook een vraag opgenomen over de daders. Op de vraag 'kunt u aangeven wie de dader is of wie de daders meestal zijn?' antwoordt driekwart van de respondenten met 'jongen of man' en 64% met 'een groep mannen of jongens'. Ook vrouwen kunnen dader zijn, 8% van de respondenten geeft dit aan en 3% geeft aan dat de dader een groep vrouwen of meisjes is (zie figuur 12).

Fig 12. Kunt u aangeven wie de dader is of wie de daders meestal zijn?(meerdere antwoorden mogelijk)

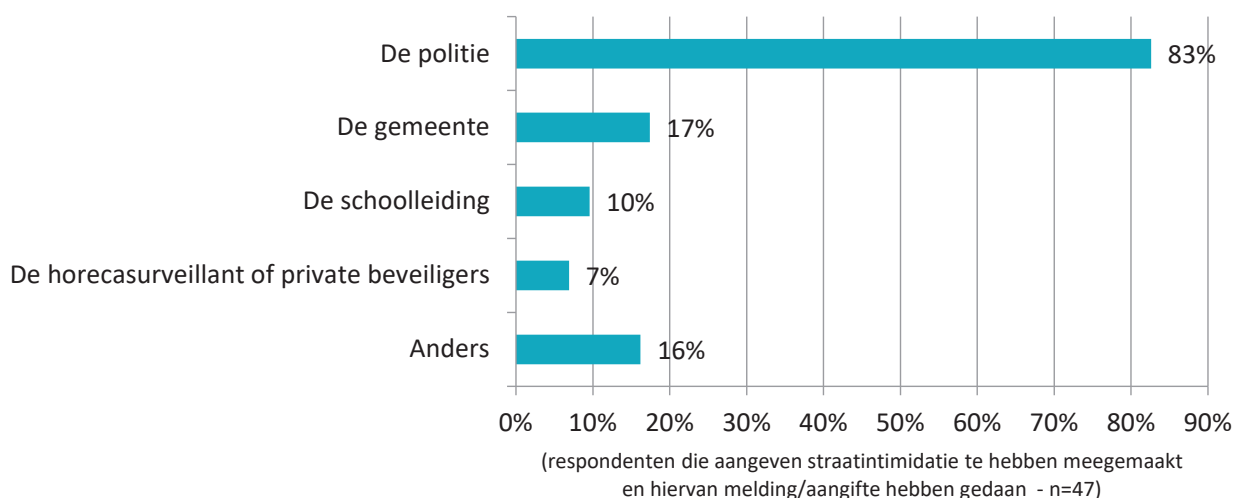

6. MELDING EN AANPAK

Dertien procent van de mensen die wel eens te maken heeft gehad met straatintimidatie, heeft hiervan aangifte gedaan of dit gemeld.

Het merendeel van de respondenten die dit hebben gemeld, heeft contact opgenomen met de politie. Op de tweede plaats staat de gemeente, dit kan zijn dat er een melding is gemaakt bij handhaving, dat er gesproken is met de veiligheidsmanager of met de wijkmanager (zie figuur 13).

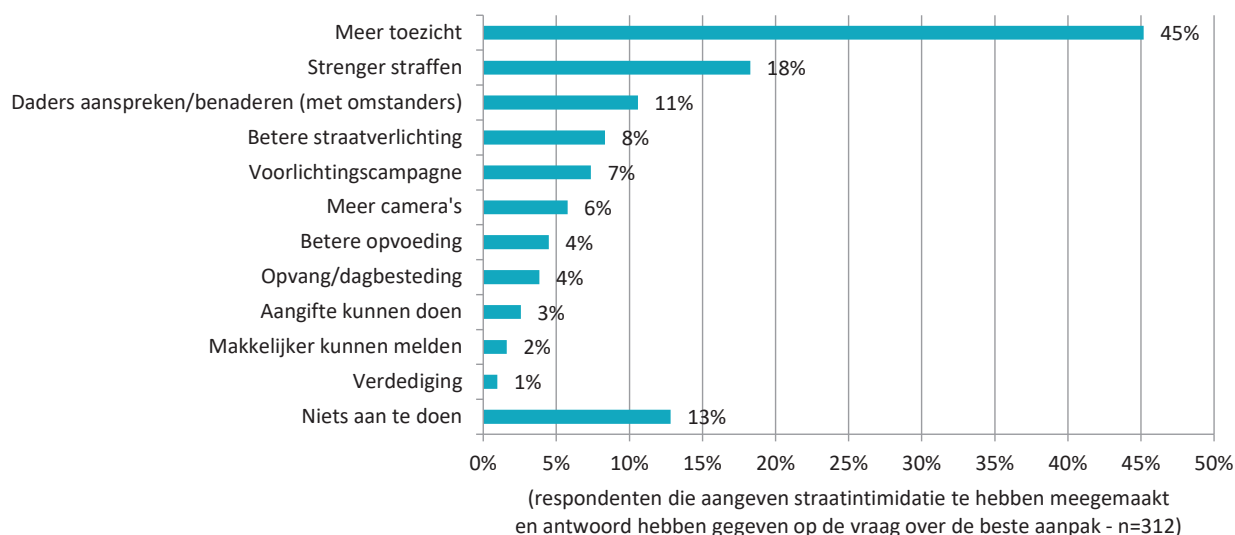
Fig 13. Kunt u aangeven bij wie u straatintimidatie heeft gemeld of aangegeven? (meerdere antwoorden mogelijk)

Tenslotte is de open vraag aan de respondenten gesteld, die straatintimidatie hebben meegemaakt, hoe volgens hen straatintimidatie het beste kan worden aangepakt. In totaal hebben 312 personen van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. De antwoorden zijn gegroepeerd en weergegeven in figuur 14.

De meest genoemde oplossingen vallen onder de categorieën 'meer toezicht' (141 keer genoemd) en 'strenger straffen' (57 keer genoemd). Naast uiteenlopende oplossingen als verbeteren van de straatverlichting, voorlichting, betere opvoeding en zorgen voor opvang of dagbesteding, denkt ook ruim een tiende van de respondenten dat er niets aan te doen valt.

Fig 14. Hoe zou volgens u straatintimidatie het beste kunnen worden aangepakt? (meerdere antwoorden mogelijk)

VOORBEELDEN VAN DE OPEN ANTWOORDEN:

MEER TOEZICHT:

“PLEKKEN DIE BEKEND ZIJN (RONDON STATIONS, PARKEERGARAGES, ETC.) MEER ONDER CONTROLE HOUDEN DOOR MIDDEL VAN POLITIE.”

STRENGER STRAFFEN:

“DEZE MENSEN DOOR MIDDEL VAN WERKSTRAF DUIDELIJK MAKEN DAT DIT GEDRAG NIET GETOLEREERD WORDT.”

NIETS AAN TE DOEN:

“EEN DEEL IS NIET TE VOORKOMEN, WANT ER KAN NIET OVERAL ALTIJD EEN TOEZICHTHOUDER ZIJN. IK HEB EERLIJK GEZEGD GEEN CONCREET IDEE OM HET AAN TE PAKKEN, WANT BIJVOORBEELD DADERS STRAFFEN WERKT ALLEEN ALS ER AANGIFTE WORDT GEDAAN EN DAT ZOU IK ZELF NIET ZO GAUW DOEN.”

DADERS AANSPREKEN/BENADEREN (MET OMSTANDERS):

“DE OMGEVING ZIJN VERANTWOORDELIJKHEID PAKKEN, DUS NIET DOORLOPEN MAAR VRAGEN OF HET GAAT MET EEN ANDER. SAMEN DOEN.”

“DOOR IN GESPREK TE GAAN MET JONGEREN OVER WAT ER SPEELT. KIJKEN NAAR PROBLEEMPLEKKEN EN HET NIET MEER WEGHALEN VAN SPEELPLEKKEN IN BIJVOORBEELD ALMERE HAVEN, WAAR INMIDDELS NIETS MEER VOOR DE JEUGD IS.”

BETERE STRAATVERLICHTING:

“MEER DOEN AAN BIJVOORBEELD BEPAALDE STRATEN DIE NIET VEILIG VOELEN OF ACHTERSTALLIG ZIJN. STEEGJES BETER VERLICHTEN.”

VOORLICHTINGSCAMPAGNE:

“VOORLICHTING OP SCHOLEN OVER DE GEVOLGEN VAN STRAATINTIMIDATIE.”

MEER CAMERA'S:

“CAMERA'S DIE WORDEN BEKEKEN DOOR MENSEN.”

BETERE OPVOEDING:

“DOOR OUDERS TE LATEN REALISEREN DAT ZIJ HUN ZONEN MOETEN OPVOEDEN. WE LEREN MEISJES DAT ZIJ ZICH MOETEN KUNNEN VERDEDIGEN ETC., MAAR DAT IS NATUURLIJK NIET DE KERN VAN HET PROBLEEM. DE ZET IS AAN DE JONGENS OM ZICH TE LEREN GEDRAGEN.”

OPVANG/DAGBESTEDING:

“ACTIEF BENADEREN GROEPEN (JONGE) MANNEN EN KIJKEN WAT ZE MISSEN AAN 'HANGPLEK' EN DAGBESTEDING EN DAAR IN INVESTEREN.”

“STEEDS MEER DAKLOZEN IN DE BUURT VAN HET STATION EN IN DE STAD. SOMMIGE VAN HEN ZIJN HEEL VERVELEND EN KUNNEN DREIGEND OVER KOMEN. DOE IETS VOOR HUN, MAAR NIET IN HET CENTRUM...”

AANGIFTE KUNNEN DOEN:

“DE POLITIE ZOU DIT TIJDENS EEN MELDING MEER SERIEUS MOETEN NEMEN. DIT WORDT VAAK OF EIGENLIJK NIET GEDAAN.”

MAKKELIJKER KUNNEN MELDEN:

“DAT ER EEN PLEK OF TELEFOONNUMMER IS WAAR JE NAAR TOE KAN GAAN ALS JE VEEL LAST HEBT VAN STRAATINTIMIDATIE. ZELF VIND IK HET OVERDREVEN OM ER VOOR NAAR DE POLITIE TE GAAN, MAAR IK ZOU TOCH WILLEN DAT IK ERGENS EEN SOORT VAN MELDING KAN MAKEN ZODAT DE JONGENS/MANNEN (IN MIJN GEVAL) BEKEND ZIJN.”

VERDEDIGING:

“MISSCHIEN ZELF EEN ZELFVERDEDIGINGSCURSUS VOLGEN EN GEWOON AANPAKKEN. IK HEB STERK HET GEVOEL DAT DE POLITIE ER TOCH NIKS AAN DOET.”

Uit de antwoorden op de vraag naar de beste aanpak van het probleem, blijkt verder dat door een deel van de respondenten overlast van zwervers en drugsverslaafden ook wordt gezien als straatintimidatie.

OVERLAST ZWERVERS EN VERSLAAFDEN:

“POLITIE ER BOVENOP ZETTEN IN PLAATS VAN STADSWACHT. DIE HOUDEN MEESTAL TOCH AFSTAND EN SPREKEN MENSEN NIET PERSOONLIJK AAN OF WORDEN GEWOON GENEGEERD. VOEL JE JE NIET BEPAALD VEILIGER DOOR. VEEL VERSLAAFDEN VAN DE OPVANG VALLLEN MENSEN LASTIG MET BEDELEN EN NASCHELDEN ALS JE GEEN GELD GEEFT. IK SNAP DAT ZIJ OOK ERGENS MOETEN WONEN, MAAR JE FACILITEERT HET BEDELEN WEL HEEL ERG ALS JE ZE ZO DICHTBIJ HET WINKELCENTRUM EN STATION VESTIGT, MIDDEN IN DE DRUKTE. DEZE KEUZE BEGRIJP IK NIET.”

7. SAMENVATTING

Straatintimidatie is een fenomeen dat ook voorkomt in Almere. De meeste straatintimidatie komt voor op plaatsen waar veel mensen samenkomen of waar het druk is. Straatintimidatie komt het meest voor in Almere Stad Centrum, de centra van de andere stadsdelen en de stations.

Een op de vier Almeerders geeft aan hier mee te maken te hebben gehad. Nagestaard worden en nageroepen worden met opmerkingen of beledigingen zijn de meest voorkomende vormen. De straatintimidatie wordt breder geïnterpreteerd, de respondenten ervaren de overlast van zwervers en drugsverslaafden³ ook als straatintimidatie.

Straatintimidatie komt niet in alle seizoenen evenveel voor. De zomer en de lente zijn de jaargetijden dat het het meeste voorkomt. Ook speelt het voornamelijk in de vooravond en avond af.

Het zijn voornamelijk jonge meisjes en vrouwen die met straatintimidatie te maken krijgen. De ernstige vormen van straatintimidatie worden als bedreigend ervaren, de mindere vormen vinden de respondenten vervelend. Respondenten die straatintimidatie hebben meegemaakt voelen zich onveiliger (driekwart voelt zich wel eens onveilig) dan respondenten die dit niet hebben meegemaakt (een derde voelt zich wel eens onveilig).

Zes op de tien respondenten die straatintimidatie heeft meegemaakt, past het gedrag aan. De dader is meestal een jongen/man of een groep jongens/mannen.

Dertien procent van de mensen die wel eens te maken heeft gehad met straatintimidatie heeft hiervan aangifte gedaan of dit gemeld.

Door straatverlichting, zicht op de omgeving, aanwezigheid van camera's en nabijheid van toezichthouders voelen de respondenten zich veiliger. Volgens hen kan straatintimidatie het beste worden aangepakt door meer toezicht en de daders strenger te straffen.

3. Dit is niet als vraag gesteld, maar blijkt uit de antwoorden van de open vragen.

BIJLAGE 1. ENQUÊTE STRAATINTIMIDATIE

Straatintimidatie komt in vele vormen voor: ongewenst aanraken, hinderlijk achterna lopen, bespugen, uitjouwen of uitschelden. Het kan gebeuren op straat, in het openbaar vervoer of in een voor publiek toegankelijk gebouw, zoals een bibliotheek, zwembad of in de horeca. Ook seksueel getinte opmerkingen, naroeppen, sissen of nafluiten worden soms als straatintimidatie gezien. Het is subjectief: wat intimiderend is voor de een, is dat niet voor de ander. En dit overkomt niet alleen meisjes of vrouwen.

Gemeente Almere gebruikt uw antwoorden voor alleen dit onderzoek. Wilt u niet dat uw antwoorden worden gebruikt, dan hoeft u de enquête niet in te vullen. **Wij beseffen dat straatintimidatie een gevoelig onderwerp is en benadrukken daarom dat uw gegevens anoniem en strikt vertrouwelijk worden gebruikt.**

U kunt telkens een kruisje zetten in het blokje bij het antwoord dat het beste bij u past. Soms wordt er om een toelichting gevraagd. U kunt dit in de tekstvakken zetten.

1. Bent u in de afgelopen 12 maanden in Almere door iemand op straat, in het openbaar vervoer of in een voor publiek toegankelijk gebouw wel eens

- nagefloten, nagesist of geklakt;
- nageroepen met opmerkingen of beledigingen;
- in het nauw gedreven;
- nagestaard;
- achterna gelopen of achterna gefietst;
- ongewenst aangeraakt of betast?

Ja, een van deze dingen heb ik meegemaakt.

Nee, ik heb dit allemaal niet meegemaakt. ga naar vraag 18

2. Hoe vaak bent u dan in de afgelopen 12 maanden in Almere door iemand op straat, in het openbaar vervoer of een voor publiek toegankelijk gebouw.... Geef op iedere regel uw antwoord.

	Nooit	Een aantal keer	Maandelijks	Wekelijks	Dagelijks
...nagefloten, nagesist of geklakt.	☐	☐	☐	☐	☐
... nagestaard.	☐	☐	☐	☐	☐
... nageroepen met opmerkingen of beledigingen.	☐	☐	☐	☐	☐
... achterna gelopen of achterna gefietst.	☐	☐	☐	☐	☐
... in het nauw gedreven worden.	☐	☐	☐	☐	☐
... ongewenst aangeraakt of betast.	☐	☐	☐	☐	☐

3. Kunt u aangeven waar dit in Almere is gebeurd? Meerdere antwoorden mogelijk.

In mijn eigen wijk

In een winkelgebied

Op en drukke weg of plein

In het openbaar vervoer, bushalte of treinstation

In of bij een voor publiek toegankelijk gebouw, zoals een bibliotheek, zwembad of school

In of bij een uitgaansgelegenheid

In een park

Tijdens het fietsen

Ergens anders, namelijk:

4. Kunt u aangeven in welk stadsdeel van Almere dit is gebeurd? En dan zo concreet mogelijk waar dit is gebeurd, bijvoorbeeld in een bepaalde straat of locatie? Meerdere antwoorden mogelijk.

In Almere Stad, namelijk:

In Almere Buiten, namelijk:

In Almere Haven, namelijk:

In Almere Poort, namelijk:

In Almere Hout, namelijk:

Ergens anders, namelijk:

5. Kunt u aangeven in welk seizoen in het afgelopen jaar u dit heeft meegemaakt?

Geef op iedere regel uw antwoord.

	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
Lente	☐	☐	☐	☐	☐
Zomer	☐	☐	☐	☐	☐
Herfst	☐	☐	☐	☐	☐
Winter	☐	☐	☐	☐	☐

6. Kunt u aangeven op welk tijdstip in het afgelopen jaar u dit heeft meegemaakt?

Geef op iedere regel uw antwoord. Geef een schatting als u het niet precies weet.

	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
Overdag (07:00 uur tot 16:00 uur)	☐	☐	☐	☐	☐
Vooravond (16:00 uur tot 20:00 uur)	☐	☐	☐	☐	☐
Avond (20:00 uur tot 00:00 uur)	☐	☐	☐	☐	☐
Nacht (00:00 uur tot 07:00 uur)	☐	☐	☐	☐	☐

7. Wat doet/deden deze ervaring(en) met u? Geef op iedere regel uw antwoord.

	Ik voelde me bedreigd	Ik voelde me vervelend	Het deed me niets	Ik vond het grappig	Ik voelde me gevleid	Niet van toepassing
Nagefloten, nagesist of geklakt worden.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nagestaard worden.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nageroepen worden met opmerkingen of beledigingen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Achterna gelopen of achterna gefietst worden.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ongewenst aangeraakt of betast worden.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. Hebben deze ervaringen effect gehad op uw gedrag?

- Ja.
 Nee

ga naar vraag 11

9. Wat voor effect hebben deze ervaringen op uw gedrag? Meerdere antwoorden mogelijk.

	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
Ik draag een koptelefoon.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik bel met iemand of doe ik alsof ik bel.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik loop niet meer langs groepen mensen.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik maak geen oogcontact.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb mijn kleding aangepast.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vermijd bepaalde plekken.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ga in het donker niet meer alleen over straat.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vermijd bepaalde activiteiten (zoals hardlopen, skaten).	☐	☐	☐	☐	☐
Ik draag gewone voorwerpen als wapen (zoals sleutels).	☐	☐	☐	☐	☐
Ik draag pepperspray of een wapen.	☐	☐	☐	☐	☐

10. Noteer hieronder indien deze ervaringen nog een ander effect hebben gehad op uw gedrag, namelijk:

11. Kunt u aangeven wie de dader is of wie de daders meestal zijn? Meerdere antwoorden mogelijk.

- Een man/jongen.
 Een groep mannen/jongens.
 Een vrouw/meisje.
 Een groep vrouwen/meisjes.
 Een gemengde groep

12. Heeft u wel eens melding of aangifte gedaan?

- Ja.
- Nee. ga naar vraag 14

13. Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gemeld of aangegeven?

- De politie.
- De gemeente (handhaving of een klacht ingediend).
- De schoolleiding.
- Het Bureau Gelijke Behandeling Flevoland.
- De horecasurveillant of private beveiligers.
- Anders, namelijk

14. Als u geconfronteerd wordt met intimiderend gedrag op straat, hoe belangrijk zijn de onderstaande zaken voor uw veiligheidsgevoel? Geef op iedere regel uw antwoord.

	Helemaal niet belangrijk	Niet belangrijk	Soms wel en soms niet belangrijk	Belangrijk	Heel belangrijk
Straatverlichting (in avond en nacht).	☐	☐	☐	☐	☐
Aanwezigheid van camera's.	☐	☐	☐	☐	☐
(Verkeers-) drukte in de straat.	☐	☐	☐	☐	☐
Dat de straat er netjes uit ziet.	☐	☐	☐	☐	☐
Nabijheid tot winkels, horeca, scholen, etc.	☐	☐	☐	☐	☐
Dat ik goed zicht heb op de omgeving.	☐	☐	☐	☐	☐
Nabijheid van toezichhouders	☐	☐	☐	☐	☐
Of er woningen op straat uitkijken.	☐	☐	☐	☐	☐

15. Hoe zou volgens u straatintimidatie het beste kunnen worden aangepakt?

16. Voor dit onderzoek willen we verder praten met mensen die te maken hebben gehad met straatintimidatie. Wilt u met ons praten over dit onderwerp in de vorm van een interview of groepsgesprek?

- Ja.
- Nee. ga naar vraag 18

17. Uw contactgegevens

Uw contactgegevens worden alleen gebruikt om contact met u op te nemen om mee te praten over dit onderwerp. Uw gegevens worden niet gekoppeld aan uw antwoorden en zullen strikt vertrouwelijk worden behandeld.

Naam: _____

Email: _____

Telefoon: _____

18. Voelt u zich wel eens onveilig in Almere?

- Ja.
- Nee. ga naar vraag 20

19. Hoe vaak voelt u zich onveilig op de volgende plekken? Geef op iedere regel uw antwoord.

	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
In mijn eigen woonbuurt.	☐	☐	☐	☐	☐
In een winkelgebied.	☐	☐	☐	☐	☐
Op andere straten of pleinen.	☐	☐	☐	☐	☐
In het openbaar vervoer.	☐	☐	☐	☐	☐
In of rond school of werk.	☐	☐	☐	☐	☐
In of rond cafés of andere uitgaansgelegenheden.	☐	☐	☐	☐	☐

20. Wat is uw leeftijd? jaar

21. Wat is uw geslacht?

- Man.
- Vrouw.
- Anders.

22. Behoort u tot de LHBTI-groep?

Deze afkorting staat voor lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgenders en interseksuelen.

We vragen dit omdat we willen onderzoeken of bepaalde groepen vaker slachtoffer zijn van straatintimidatie.

- Ja.
- Nee.
- Geen antwoord.

23. Heeft u een beperking?

We vragen dit omdat we willen onderzoeken of bepaalde groepen vaker slachtoffer zijn van straatintimidatie.

- Ja
- Nee
- Geen antwoord

24. Wilt u deelnemen aan de verloting en kans maken op één van de 10 cadeaubonnen van 25 euro?

Alleen volledig ingevulde enquêtes komen in aanmerking voor de verloting.

- Ja.
- Nee. ga naar vraag 26

25. Wat is uw e-mailadres?

Uw e-mailadres wordt alleen gebruikt om contact met u op te nemen als u een cadeaubon heeft gewonnen.

Uw antwoorden in deze vragenlijst worden niet gekoppeld aan uw e-mailadres.

26. Wilt u vaker meedenken en meepraten over Almere?

Meldt u zich dan aan voor het onderzoekspanel van de gemeente Almere. Aanmelden voor het onderzoekspanel kan via de volgende link: www.almere.nl/onderzoekspanel.

Bedankt voor uw deelname!!

U kunt de ingevulde vragenlijst in bijgesloten envelop, zonder postzegel, naar ons terug sturen!

BIJLAGE 2. MELDINGEN LOCATIES STRAATINTIMIDATIE PER STADSDEEL

In deze bijlage wordt een overzicht gegeven van de locaties die de respondenten hebben genoemd bij de vraag “Kunt u aangeven in welk stadsdeel van Almere dit is gebeurd? En dan zo concreet mogelijk waar dit is gebeurd, bijvoorbeeld in een bepaalde straat of locatie?” Het betreft dus een telling van gerapporteerde ervaringen en geen telling van meldingen bij politie, gemeente of andere instanties. De cijfers in de tabellen zijn ongewogen cijfers. Meerdere antwoorden waren mogelijk.

Almere Stad

Totaal aantal meldingen in Almere Stad: 379

IN HET CENTRUM VAN ALMERE STAD, AANTAL KEER GENOEMD
AANTAL MELDINGEN 259

% RESPONDENTEN (N=373)

	AANTAL KEER GENOEMD	% RESPONDENTEN (N=373)
Centrum (algemeen)	111	30%
Station/Stationsplein	55	15%
Grote Markt	32	9%
Stadhuisplein	19	5%
Bottelaars- en Zoetelaarspassage	16	4%
Overige locaties in Almere Stad Centrum (<5)	26	8%

IN DE WIJKEN VAN ALMERE STAD, AANTAL KEER GENOEMD
AANTAL MELDINGEN 79

% RESPONDENTEN (N=373)

	AANTAL KEER GENOEMD	% RESPONDENTEN (N=373)
Stedenwijk	17	5%
Muziekwijk	16	4%
Parkwijk	13	3%
Filmwijk	7	2%
Tussen de Vaarten	7	2%
Waterwijk	5	1%
Overige wijken in Almere Stad (<5)	14	4%

OVERIGE LOCATIES IN ALMERE STAD, AANTAL MELDINGEN 41	AANTAL KEER GENOEMD	% RESPONDENTEN (N=373)
---	---------------------	------------------------

Spoorbaanpad	14	4%
--------------	----	----

Beatrixpark/Den Uylpark	9	2%
-------------------------	---	----

In de bus	6	2%
-----------	---	----

Overige locaties in Almere Stad (<5)	12	3%
--------------------------------------	----	----

Almere Buiten

ALMERE BUITEN, TOTAAL AANTAL MELDINGEN 120	AANTAL KEER GENOEMD	% RESPONDENTEN (N=373)
---	---------------------	------------------------

Centrum + Doemere	34	9%
-------------------	----	----

Station Almere Buiten	11	3%
-----------------------	----	----

Station Oostvaarders	11	3%
----------------------	----	----

Bus en bushaltes	10	3%
------------------	----	----

Fietspaden	8	2%
------------	---	----

Faunabuurt	7	2%
------------	---	----

Oostvaardersbuurt	6	2%
-------------------	---	----

Molenbuurt	5	1%
------------	---	----

Bouwmeesterbuurt	5	1%
------------------	---	----

Overige wijken in Almere Buiten (<5)	23	6%
--------------------------------------	----	----

Almere Haven en Almere Poort

ALMERE HAVEN, TOTAAL AANTAL MELDINGEN 47	AANTAL KEER GENOEMD	% RESPONDENTEN (N=373)
--	---------------------	------------------------

Centrum	21	6%
---------	----	----

Bus	5	1%
-----	---	----

De Wierden	5	1%
------------	---	----

Overige meldingen (<5)	16	4%
------------------------	----	----

ALMERE POORT, TOTAAL AANTAL MELDINGEN 14	AANTAL KEER GENOEMD	% RESPONDENTEN (N=373)
--	---------------------	------------------------

Station	6	2%
---------	---	----

Overige meldingen (<5)	8	2%
------------------------	---	----

Gemeente Almere

